

НОВІ ПРОФЕСОРИ-ГОСТІ ВИКЛАДАЛИ В УВУ

Мюнхен. (В.Я.). — Для нав'язання тісного контакту із українським Вільним Університетом приїхала на літній семестр 1981 року велика кількість професорів із американських університетів. Два професори історії були довгий час у письмовому зв'язку і мали вже навіть призначені курси історії: проф. д-р Михайло Воскобойник із Центрального Державного коледжу в Нью-Йорку, який викладав історію України 1930-70-х рр., а для ширшої аудиторії дав вечірню доповідь на тему «Питання українсько-польських кордонів у минулому й майбутньому»; проф. д-р Володимир Стойко, звичайний (і постійний) професор із Мангеттен-коледжу у Нью-Йорку, дав лекції з історії Східного Європи, зокрема про Україну. Знову ж д-р Альберт Кіпа, з 1966 року звичайний професор порівняльної літератури, зокрема з діяками германістики й русистики (із Мюленберзького коледжу в Аллентаві, Пенсильванія), — у зв'язку зі своєю студійною поїздкою на запрошення німецьких науковців — мав змогу читати в УВУ доповідь про свого батька, видатного композитора та піаніста Вадима Кіпу. Незвичайно цікава доповідь з багатим ілюстраційним матеріалом (також із прозірами та звукозаписами композицій у виконанні автора) була вступом до відзначення 70-річчя народження молодого померлого нашого великого музиканта. В дискусії порушено низку питань, як найкраще й найдоцільніше утримувати спадщину мистця.

У світі

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ІНДІЇ відмовилося акцентувати вірчі грамоти Джорджа Гріффіна, як члена американської амбасаді в Нью-Делі, столиці Індії. У відповідь на це Вашингтон відкинув вірчі грамоти Прабхакара Менона, який прибув до Вашингтону в характері дипломатичного співробітника індійської амбасаді. Факти ці звернули увагу індійського суспільства на погані відносини між цими двома країнами. Опозиція в індійському парламенті розпочала в цій справі дебати і змусила міністра закордонних справ Нарасімгу Рао заявити до неї становище і дати висновок. Як звичайно у таких випадках, міністер Рао скинув усю вину на американських партнерів. Він, в противоріччя до всіх відомих фактів, заявив, що уряд Індії Ганді та він особисто робили всі спроби, щоб цього не допустити. В дійсності він, і прем'єр Індії Ганді шораз більше затиснули зв'язки з СССР, бож закупили там майже на 10 мільярдів доларів збройного матеріалу, а в зовнішній політиці, зокрема на форумі ООН підтримують Советський Союз і його агресивну політику, отже зовсім свідомо йдуть на погіршення відносин із США.

ВІЗИТИ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ діячів до Західного Берліну завжди належали до особливих подій у тому обложеному советськими військами місті. Західний Берлін втримує свою свободу в першу чергу, завдяки ЗСА, колосальній американській допомозі та безкомпромісній поставі проти советських зазіхань. Однак цим разом перед прибуттям державного секретаря Александра Гейга молоді привиди партій — соціал-демократичної та вільнодемократичної — рішили виступити проти нього разом з комсомольцями. Прилучилися до них також групи анархістичної молоді. Наслідком цього західноберлінська поліція побороює неприємні інциденти, а обидві правлячі партії великих клопотів.

СУД У ЙОГАННЕСБУРГУ, ПІВДЕННА АФРИКА, почав судову справу проти американського журналіста Ната Гібсона, керівника американського інформаційного агентства в цьому місті. Судові органи закликають Гібсона, що він поширював неправдиві й алармюючі вістки про расизм в цій країні та про заворушення, з тим зв'язані. Згідно з обов'язуючим в Південноафриканській республіці законом за такий злочин передбачається до п'яти років тюрми.

ЗОВСІМ НЕСПОДІВАНІ, Й ЕКСПЕРТИ морського права кажуть безпечно і безпідставно, сирійський уряд поширив свої територіальні води з 12 на 35 морських миль від своїх берегів. Таке поширення територіальних вод утруднить плавання кораблями у тій частині Середземного моря та нанесе шкоди міжнародній торгівлі. Закон цей не був схвалений сирійським парламентом, а тільки появився як декрет президента. В подібній справі, зв'язаній з Лівією, уряд ЗСА не визнає претензій Лівії. У справі поширення територіальної зони за Сирією американські офіційні чинники ще не висловилися.

У ПАРИЖІ У ВІВТОРОК, 8-ГО ВЕРЕСНЯ почалася сесія парламенту Франції. Ця осіння сесія, як загалом сподівалися, вийде в історію Франції як та, яка схвалила й перевела цілий ряд таких основних змін в структурі Франції, що на їхній базі постала зовсім нова французька дійсність. Сесія як фактично перериває дегольську і післядоговірську добу, яка тривала 23 роки. Згоріло, що ця сесія схвалила далекодучі націоналізаційні заходи в промислі Франції та в банківстві. Однак це ще не зовсім певно, як вона рішатиме в справі вживання й розбудови ядерної енергії для мирних цілей. Цілий ряд лівих груп і осіб, які близькі до приватної тепер партії французьких соціалістів, а навіть є її членами, виступає проти всякої розбудови атомових споруд.

ПЕРЕСЛІДУЮТЬ МОЛОДИХ ХОРИСТІВ У КИЄВІ

Київ. — Згідно з повідомленням Кестон-коледжу з Англії, хор православної київської церкви святої Покрови зазнав переслідувань на підставі зфабрикованих обвинувачень і мусів припинити свою діяльність, а диригент хору о. Віталій Бойко був примусений виїхати з Києва і тепер перебуває в Ірлені, начебто далі там працюючи диригентом хору. Справа почалася з того, що хор церкви св. Покрови став зростати кількісно і якісно, а це не вкладалося в плани атеїстичних окупантів України, які дозволяють на деякі відкриті церкви виключно з метою пропаганди удаваної «свободи релігії», тобто ці церкви є всього-навсього «потомкинськими селами» для одурювання наївних туристів з Заходу. Цей хор у складі яких 30 хористів виявив бажання удосконалити свій релігійний спів, і швидко після цього став під керівництвом о. В. Бойка найкращим співочим ансамблем церковної музики. Це схвилювало повновладного у справах віри в Києві якогось Руденка, який вислав вимогу до хору — хор розпустити на тій начебто підставі, що там співають «неповнолітні», що карається советськими законами про релігію, яку не вільно «популяризувати» серед дітей і молоді і вести «релігійну агітацію» тощо. Насправді в тому хорі було лише дві особи молоді біля 18-ти років, всім іншим було 20 років і більше. Але на справжній стан справи власті не звертали уваги, зате було пущено все в хід, щоб хор перестав існувати. Кожного разу церква була повна «апаратчиків» у цивільному, які перевіряли паспорти всіх, хто брав участь у співі, а згодом всіх тих, хто приходив на пробу хору або на Богослужіння, ловлячи «неповнолітних». Вхід на хори був також замкнений незабаром, а всіх молодих вірних проганяли з церкви геть. Це тривало деякий час, аж поки церковні власті, — серед яких, як відомо, повно калігівських працівників, — відбили право диригенту працювати в цій церкві і взагалі служити. Сталося це влітку 1980 року, і о. В. Бойко до січня 1981 року взагалі не мав права працювати. Його доля зараз не вирішена, і хоч він, на підставі рапорту Кестон-коледжу, тепер в Ірлені, за його майбутнє ніхто не певний.

Еспанія з обуренням відкинула советську ноту

Мадрид, Еспанія. — Еспанія належала до тих країн в Європі, які, заперечуючи категорично внутрішній устрій в СССР, утримують з ним відносно дружні стосунки. Уже від довгого часу стояло на денному порядку питання приступлення Еспанії до НАТО. Після дефінітивних обосторонніх рішень ця справа ввійшла в стадію поступової реалізації. Це мало привід Москві втрутитися в внутрішні еспанські справи й загрозити Еспанії наслідками, якщо вона такі остаточно до НАТО приступить. Міністерство закордонних справ взагалі відмовилося (Закінчення на стор. 3)

Туреччина активізує свою закордонну політику

Анкара, Туреччина. — Традиційна «хвора людина Європи», якою від довгого часу, а зокрема останніми роками була Туреччина, починає виявляти нову динаміку та поширює свої зацікавлення у світовій політиці. Турецькі уряди перед перебранням влади військовою хунтою зуживали всю свою енергію на те, щоб втриматися при владі та хоч у якійсь мірі зберегти в країні лад. Однак це їм шораз менше вдавалося, аж дійшло до того, що вони зовсім втратили контроль над країною. Туреччиною заволоділи терористичні банди, політичні й прямо бандити, які жили коштом населення, а непокірних масово вбивали. Шодня падали на вулицях Туреччини десятки вбитих та вбиваних ніколи не можна було схопити. А ті, що таки попадалися в руки поліції, як навіть опинилися в суді, тікали з тюрми при допомозі здеморалізованої тюремної служби. Власне таким був терорист Адж, який намагався вбити Папу Римського Івана Павла II і його важко поранив. Військова хунта, яка перебрала владу від політичних партій, з трудом навела лад. Не обійшлося без суворих засобів, масових арештів і ексекцій. Однак та висока ціна зберегла країну й уможливила населенню спокійно жити. Умови поволи приходять до нормальності, налагоджується господарське життя, зростає безпека на вулицях і публічних місцях. Цього року вперше від багатьох років люди могли безпечно виїздити за місто на прогулянки та пікніки. Промислова продукція

АМЕРИКАНСЬКО-ІЗРАЇЛЬСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ТРИВАЮТЬ

Вашингтон. — Прибуття прем'єра Менахема Бегіна до Вашингтону і його розмови «на вершинах» з президентом Роналдом Регеном і іншими керівниками американської політики є на ділі переговорами в підставових питаннях американсько-ізраїльських відносин. Розмови ці тісно пов'язані з намаганнями осангувати тривалий мир на Близькому і Середньому Сході та забезпечити його перед советською агресією. Прем'єр Бегін прибув до ЗСА після всебічних консультацій з керівними державними й політичними елементами Ізраїля, а в його товаристві перебувають відомі політики з Ізраїля й міністри. Президент Реген присвятив чимало часу вже перед тим на обговорення проблем, що повинні бути тепер розв'язані, а крім цього він перебував в постійному контакті та відбував наради з державним секретарем Александром Гейгом та з секретарем оборони Каспаром Вайнбергером. Засоби масової інформації попереджають, що перебування прем'єра Бегіна в Вашингтоні і його конференції з вирішними американськими особами можуть приготувати ґрунт до зовсім нових далекодучих рішень. Очевидно, що на першому плані є справа покращання відносин і змінення співпраці між обидвома країнами після останніх непорозуміння і напруження. Непорозуміння спричинили такі випадки, як збомблення ізраїльським летунством атомового реактора в Іраку, який після закінчення будови, що мало статися ще цього року, міг продукувати атомову бомбу. Відтак збомблення Ізраїлем різних цілей в Лівані, а в першу чергу масовий налет на столицю Лівану, Бейрут, наслідком якого загинуло понад 400 осіб загострило розходження урядів обидвох країн. Накінцею предметом гарячого спору є продаж Савдійській Аравії американських розвідочно-бойових літаків найновішого типу з таким електронним вивантаженням, яке дає змогу викривати рухи ворога на великій відстані. Савдійський уряд уже замовив, а навіть частково заплатив за доставку таких п'яти літаків — АВАКС — і вони є в кінцевій стадії виробництва. Вміжчас декілька того типу американських літаків на запрошення савдійського уряду виконують свою службу разом з їхніми американськими загонами в Савдійській Аравії аж до часу, доки вона не отримає власних. Ізраїль категорично протестує проти продажу тих літаків Савдійській Аравії, бо вони можуть, при зміні умовин в тій країні та її політиці, бути вжиті проти Ізраїля й нанести йому важкі втрати. Американський уряд шукає засобів, щоб дати Ізраїлю проти вагу до тих літаків, яка може бути в поглибленні пов'язань між ЗСА і Ізраїлем. Розв'язка тих питань безмежно ускладнена советською загрозою проти Ізраїля та проти цілого Близького Сходу, а також проти нафти з арабських країн Перської затоки. Загроза з боку Советського Союзу після советської окупації Афганістану, заключення договору приязні й співпраці з Сирією та затіснення співпраці з Лівією така велика, що тільки радикальні заходи можуть бути достатнім заходом проти неї, як подають міжнародні коментари. Після перших розмов офіційні американські й ізраїльські чинники повідомили, що президент Реген дав доручення змінити й розбудувати стратегічне пов'язання ЗСА з Ізраїлем та що обидві сторони погодилися разом протиставити російській загрози на Близькому і Середньому Сході. Ізраїльські звітдавічі повідомили, що президент Реген видав формальне доручення державному секретареві Александрові Гейгові і секретареві оборони Каспарову Вайнбергеру «розпочати нову еру в американсько-ізраїльських відносинах».

В Америці

В ОДНОМУ З НЬОЙОРКСЬКИХ ШПИТАЛІВ помер у віці 80 років Рой Вількінс, лідер Крайової асоціації для негритянських мешканців ЗСА і на протязі 50 років активіст в боротьбі за громадянські права чорних. Останньо він страждав на хворобу нирок і в тяжкому фізичному стані був доставлений до ньюйоркського медичного центру ще 18-го серпня ц.р. Негритянське населення завдячує йому чимало соціальних та інших полегш. Президент Роналд Реген, довідавшись про смерть Вількінса, заявив, що покійний боровся мужньо за рівноправність, проповідував свободу для кожного і маршував з тими, які змагалися довгими роками за справедливість. Також віцепрезидент Джордж Буш заявив, що ЗСА втратила велику людину, яка майже весь свій час віддавала справі допомоги бідним і покривдженим.

ПОНАД 200,000 ОСІБ ВІЗЯЛО УЧАСТЬ У МАСОВІЙ параді на п'ятий авеню в Нью-Йорку зорганізований з нагоди Дня Праці найбільшою робітничою профспілкою Американської федерації праці і Конгресом індустріальних Організацій з участю президента названої профспілки Лейна Киркленда. Головною ціллю цієї паради, — каже політичні спостерігачі, — було показати Білому Домові силу робітництва і заперекувати перед президентом Роналдом Регеном, що до речі, перебував під час Дня Праці у Нью-Йорку і вручав символічний чек посадникові Е. Качеві для викінчення проекту так званого «вестею», перед намаганням уряду зменшити впливи профспілок в ЗСА. В демонстративному марші взяли масову участь страйкуючі контролери цивільного летунства. Керівники профспілки відмовились однак запросити Президента до участі в парадному марші, не зважаючи на те, що таку сугестію був висунув посадник Кач.

ВЧИТЕЛІ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИХ ШКІЛ розпочали страйк, який, згідно із заявою одного з лідерів профспілки, може затягнутися аж до рідзвяних свят, бо місто вперто відмовляється взяти до уваги побажання вчителів, які не тільки протестують проти звільнення 3,500 вчителів, але домагаються значної підвищити платні від міста, яке знаходиться на грані фінансового банкрутства.

СУДЯ САНДРА ДЕЙ О'КОННОР, НЕДАВНО найменована президентом Роналдом Регеном на становище члена Найвищого Суду, знайшла тепер суцільну підтримку сенатської комісії судівництва, яка рекомендувала її на затвердження Сенатом. Переслухання у справі затвердження судді О'Коннор вже розпочалися в Сенаті і триватимуть приблизно три-чотири дні. Суддя О'Коннор підтримує також Асоціація американських правників, речники якої заявили, що вона повністю відповідає кваліфікаціям найвищого судді.

НА СОЮЗІВЦІ З УСПІХОМ ПРОЙШЛИ КРАЙОВІ ТЕНІСОВІ І ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

Союзівка. — Не зважаючи на дощову, хмарну і вологу погоду, яка цілий перший тиждень вересня, «вісела» над східним побережжям ЗСА, 25-ті плавацькі і 26-ті тенісові першества Української Спортової Централь Америки і Канади за нагородою УНСююзу пройшли тут з успіхом від суботи до понеділка, 5-го і 7-го вересня. Додатковим позитивом були ще й відвідини Владимира Сулика, перші у 26-літній історії змагань на Союзівці.

Теж вперше в історії тенісових змагань з уваги на погоду приїхалося організаторам перевести ігри в трьох місцевостях: на Союзівці, на шістьох кортах стейтового університету в Нью-Полці, Н. Й., та в закритій залі в Кінгстоні, Н. Й., де в неділю по полудні закінчено п'ять розпочатих на Союзівці змагань у різних вікових групах. Турнір і плавацькі змагання, що їх організує Карпатський Лесетарський Клуб, були присвячені цього року 70-річчю заснування С.Т.Україна у Львові. Відсутність в тенісовому турнірі цього року св. п. інж. Богдана (Даді) Рака, який змою цього року відійшов у вічні небесні корти, відзначено подвійно: однократним мовчанкою під час відкриття і уфундованою УНСююзом пропам'ятною чашею його імені для першуна чоловіків.

Першим змаганням, який вписав своє прізвище на цій чаші став Юрій Глова (Український Тенісовий Клуб, Чикаго), двократний чемпіон з 1973 і 1974 років, який прибув на Союзівку вперше за останніх сім років і відвоював примат, перемагаючи у високій якості фіналі минулорічного чемпіона Михайла Копача (УТК, Чикаго) відслідком 6-4, 6-2. Коли же перший сет позначався рівною грою, при чому Глова виграв його змаганням серві у дев'ятій грі, то

Юрій Глова (другий справа), переможець у групі чоловіків, отримав нагороду УНСююзу і пропам'ятну чашу інж. Богдана Рака від Марії Душник. Фіналістові Михайлові Копачеві вручив нагороду за друге місце Зенон Сниклик.

Фіналістки в групі жінок: чемпіонка Люба Матківська (справа) і Арета Ракоча.

Переможець Юрій Савчук (другий зліва) і фіналіст Олек Богачевський у групі чоловіків 35 і вище одержують нагороду від інж. Романа Ракочого (перший зліва) і д-ра Михайла Снігуровича.

СВОБОДА **SVOBODA**
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-8964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. U.S. members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті, дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНС-Союзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Єдиний фронт у Камбоджі

Засоби масової інформації повідомили, що в найближчому часі зустрінуться у Сінгапурі, столиці Малайзії, два лідери Камбоджі, які активно протиставляються сучасному маріонетковому комуністичному уряду: князь Нородом Сіганук, колишній пануючий, який після добровільного зречення став демократичним президентом і Хіс Самфан, лідер комуністичної партії, яка володіла Камбоджею до інвазії В'єтнаму й насадження ним маріонеткового уряду в Північній Камбоджі.

Подія ця має глибоку вимову, а її наслідки можуть бути дуже великі. Наслідки цієї події можуть значно переїти кордони Камбоджі, а навіть Південносхідної Азії, де тепер організуються сили, щоб витіснити Советський Союз і його впливи з його простору. Подія ця також показує на непрохідний поділ між комуністами, які виконують доручення Москви і комуністами, які їй підлягати не хочуть. Вона також підтверджує, що багато людей сумнівається, що в Камбоджі два роки після накиннення влади Москвою і Сайгоном та не зважаючи на їхні зусилля, триває збройна боротьба, яка має успіхи. Крім цього ця зустріч демонструє факт, що в визвольній боротьбі народу можуть стати до спільної праці й боротьби різні політичні угруповання та визнають різні погляди, не покидаючи, ні не міняючи своїх ідей та своєї організаційної приналежності. Але стається це тільки тоді, коли спільна ціль і насправду загальне добро, добро всього народу, а не однієї групи, чи коаліції домінує над усім іншим.

Трагедія Камбоджі є живою ілюстрацією того, що несе зі собою комунізм. Комунізм — доктрина, що підпорядковує людину її життю, народи і їхню творчість та розвиток. Притримуючись "вічних законів", які вигадали комуністичні пророки Маркс-Енгельс-Ленін-Сталін та які мають керувати світом від початку й аж до кінця, комуністи наломлюють до них все живе й нищать людей, мільйони людей, роздирають народи на смертельно ворогуючі між собою табори й групи та приносять усім нужду, від якої дотепер не охоронився ні один комуністичний режим.

На зустріч у Сінгапурі Сіганук прибуває з Франції, де він здавна має свою посидливість і де живе частина його великої родини, а Самфан з поля бою в Камбоджі, де він разом з іншими керує великим партизанським рухом. До зустрічі дійшло завдяки заходам червоного Китаю, який підтримує обидвох — князя Сіганука і партизанів у Камбоджі — та здавна добивається такої зустрічі. Самфан сам не є головним авторитетом серед партизанів. Тим авторитетом є Поль Пот, який був лідером комуністичної партії, коли вона була при владі і якого авторитет залишився серед комуністів високо. Проти Поль Пота є величезні застереження не лише тому, що він програв війну з В'єтнамом, але й тому, що в часі його влади в Камбоджі панувала нужда й терор. Нужда й терор забрала життя сотням тисяч людей, а від комуністичного терору за влади Поль Пота загинуло також троє дітей Сіганука.

Ціллю зустрічі Сіганука й Самфана є створити спільний фронт боротьби. Розходження між ними людьми й їхніми поглядами — велике. Сіганук не лише хоче встановлення демократичного правління в Камбоджі, але й пропонує шукання згоди з теперішнім режимом під умовою, що він зречеться залежності від В'єтнаму, а Самфан абсолютного заперечує таку можливість. Він каже, що він знає комуністів добре, знає теперішніх володарів В'єтнаму, а ще більше росіян, які стоять за ним і тому певен, що вони не здібні на ніякий компроміс, злагоду тощо. Для них не існує загального добра народу, якому треба все підпорядкувати, а тільки важні для них — власна влада й жадоба знищити, навіть фізично, своїх противників.

Та, не зважаючи на ці основні розходження, між ними обидва групами вже тепер немає боротьби, а в майбутньому може бути співпраця. Бо вони не гоняться за нереальними ілюзіями світоглагольного зближення, чи політичної тожості. Вони тільки розуміють, що загальному національному інтересові можна й треба підпорядкувати все інше. А спільний фронт — це не ідеологічне, або подібне об'єднання, а спільна праця й спільна боротьба без огляду на різниці. Найближчий час покаже, наскільки патріотам Камбоджі вдасться перейти понад усіма розбіжностями та різницями й створити спільний активний фронт.

Уже понад рік триває теперішній акт великої польської драми. На величезній історичній сцені, якою є ціла Польща, цілий польський нарід, частина його своєю участю, а інша частина пасивністю й неучастю, бере в ній участь. Драма ця заскакувала глядачів, тобто практично цілий світ різними несподіванками. Найбільшою несподіванкою була реакція Москви на ці різні події, що розвивалися на польській сцені та на наслідки, які вони потягнуть за собою. На першому місці цих найбільших несподіванок був факт, що Москва не зважилася на життя з збройної сили проти Польщі, як це вона завжди робила в подібних випадках, коли загрози для неї були значно менші, як це є тепер у польському випадку.

Московські заходи — безуспішні

З напруженням приглядався світ, як Москва вживала всіх можливих засобів включно зі застрашуванням воєнними маневрами, зосередженням військ на кордонах Польщі, розвідуванням неправдивих вісток різними, навіть найвищими польськими державними й партійними достойниками та достойниками інших сателітних держав про безпосередність "советського входу в Польщу". Великою несподіванкою для світу, а ще більшою для Москви було

Ярослав Гайвас

МОСКВА НЕ МАЄ ВИБОРУ

те, що польський нарід спокійно приймав ті всі поголоски шепотом пропаганди зі спокоєм, не міняючи ні своїх настроїв, ні своїх поглядів. Всупереч передбачуванню різних перестрашених бесервісерів, які бачили своїми наполоханими очима советські танки на вулицях Варшави й інших міст Польщі, польське населення реагувало жартами, анекдотами, спокійним вичкуванням та простою відповіддю: почекаємо, нехай приходить, побачимо. Не так ми пережили і якось вийшли з біди. Вийдемо й тепер та дамо собі раду з російською збройною інвазією.

Очевидно, що більшість поляків не думала про збройний спротив. Хоча частина напевно так. Ті, що не думали про збройний спротив з одного боку знали, що є ще й інші форми спротиву, які у відповідних умовах можуть бути не менш успішні, а крім цього Москва сьогодні розпоряджає такою фізичною силою, що протиставитися їй фізичною силою — а збройною допомогою нізвідки не можна було очікувати — покищо не може принести Польщі перемоги.

Які б були наслідки Отже чому Москва не виступила збройною силою

проти Польщі? На це склалася різні причини, а в першу чергу наслідки, які такий виступ потягнув би за собою.

Збройний виступ СССР проти Польщі був би в теперішній ситуації потвердженням, очевидним і для кожного переконливим, ідеологічного банкрутства комунізму й советської системи. Велика частина світу усвідомила собі те банкрутство, а вмарш советських дивізій в Польщу був би абсолютним цього доказом. Безглузним вмаршом советських дивізій в Афганістан Москва нарабила собі стільки клопотів, що з них не може вийти. Вмарш в Польщу був би своїми наслідками десятирогішим для СССР. Після Етіопії, Анголи, Південного В'єтнаму, підтримки авантюри Лівії, допомоги в реалізації сирійських мрій про "велику Сирію" Афганістан був вершком, який спричинив зворот в опінії та в поставі світу. Напад на Польщу був би доцентру зруйнував десятиліття будовану Московою міжнародну систему зв'язків, симпатій, ілюзій.

Внутрі Советського Союзу наслідки були б не менше грізні. Бож Москва вже інтервенювала збройно в Східній Німеччині, Мадярщині, навіть Польщі,

однак обмежившись тільки тиском і погрозами, і все це тільки на декілька років відсунуло небезпеку. Значить, таке авіжання сили до нічого не доводять на довгий час. А це значить, що той, який їздив, не розуміє ситуації та не здібний здобути на інший, доцільний і тривалий засіб. І через те ніхто не міг передбачити наслідків вмаршу в Польщу в цілому СССР. На тлі загальної зневіри в комуністичну доктрину й величезної недовіри советського режиму, збройна інтервенція у Польщу могла б звільнити сили в різних підсоветських суспільствах, які перейшли б понад голову лідерам у Кремлі.

Про те те саме алярмували події на господарському відтинку. Йти збройно на Польщу — це значило, у випадку успіху цієї інтервенції, що це вже не певне, перебрати всі ті зобов'язання й господарські несподіванки, які мають місце в сучасній польській дійсності. Насамперед Москва мусіла б перебрати на себе плачання польських боргів. А це майже тридцять більйонів доларів. Очевидно, що західні кредитові, які сьогодні перетракують з поляками в справі відкладення нового плану сплати заборговування, вимагали б від Москви плачання згідно з підписаними договорами. А такий фінансовий тягар був би величезним спуском крові

(Закінчення на стор. 3)

Михайло Лоза

"Що б я хотіла..."

Такий заголовок поставила бл. п. Леся Лисак-Тивонюк на списку своїх бажань, долучених до завішання. Ось ці бажання: "Я хотіла б, щоб по мій смерті рецензенти (якщо такі будуть) написали про мене, що я не вигадувала сюжетів до своїх писань, що темами моїх розповідей були події з життя і переживання людей, що я не грала на нервах читачів, змальовуючи драстичні, а то й патологічні картини, що був у мене український християнський світогляд, що була я віруюча.

У політичних справах не піддавала під нічий вплив, мала свою — хай і скромну — власну думку. Мої погляди і переконання ніхто мені не накидував. Я дуже не любила смутку, та він волює за мною довгі роки. В останні роки смутку мене подолав... Пишучи, я старалася дати читачам завжди дрібку ясності, надії, погляду на щось краще від буденщини. Я вірила, що затруїти комусь душу песимізмом — є таким самим злочинним, як зробити когось калікою. Фізичні покалічення часто гойдаються безслідно, а духові — ні...

Я не вміла бути дволичною, чи — як кажуть — "дипломаткою". Говорила й писала відверто те, що думаю.

Хотіла б я, щоб хтось написав, що я була закохана в Красу — з великої літери. Я шукала краси усюди, зокрема в природі та традиціях нашого народу.

Чому я писала? Це був мій поклін, мій вияв подяки моїй рідній Галицькій Землі. Це була моя святість, моя любов. Навіть коли я писала про теперішність, то бачила її крізь призму рідного...

Я не дбала про так звану славу, знаючи, що вона так скоро проминає. Не дбала ще й тому, що — яка ж то може бути "слава" на еміграції?

А чи щось з моїх писань буде колись доступне й вартісне для тих, що залишилися на рідній землі, — не знаю.

Не можна не пошанувати останньої волі покійної Лесі Лисак-Тивонюк. Тому то за згодою Ольги й Ігоря Чмолів, які є виконавцями останньої волі бл. п. Лесі Лисак-Тивонюк і яким доставляло до рук текст перелічених вище бажань, подаю їх до загального відома. Вони допоможуть критикам літературної спадщини Лесі Лисак-Тивонюк знайти правильний шлях до оцінки цієї спадщини — як уже друкованої, так й ще недрукованої. При цьому є вказаним повідомити українську спільноту про те, що покійна Леся Лисак-Тивонюк залишила три — приготувані до друку — речі: повість "Хата в лісі" і дві збірки нарисів, оповідань і фейлетонів — розписаних по українських часописах і журналах, а головню на сторінках "Свободи". Першу — приготувану до друку — збірку письменниць назвала "Три букети злілля", а другу — "Приїде весна". Згідно зі завішанням Лесі Лисак-Тивонюк недруковані її твори повинні побачити світ. На це вона призначила частину свого майна.

Прі те, що твори Лесі Лисак-Тивонюк побудовані на реальних, невидиманих сюжетах, повинні пам'ятати не тільки рецензенти й критики цих творів, але й біографи, які складатимуть біографію покійної письменниці, бо в її творчості є чимало автобіографічного матеріалу, особливо у трьох речах — у "Замку на вул. Мейн", "Стежка до дому" і в недрукованій ще повісті "Хата в лісі". Ці три речі можна назвати трилогією, якою охоплено майже весь життєвий шлях покійної Лесі Лисак-Тивонюк. Безперечно, для докладнішого змалювання духового портрету Лесі Лисак-Тивонюк допоміжним стануть і дрібні твори — вміщені у збірках "Терпкі пахощі", "Срібна мадонна", "Три букети злілля" і "Приїде весна". І в цих дрібних речах є багато особистого.

Ілля Каменецький

НА ЗАХИСТ ВОЛОДИМИРА ПОЛОВЧАКА

Рішення не повертатися до Советського Союзу Володимир і його сестра Наталія прийняли свідомо, розуміючи, що тільки у вільній країні вони можуть знайти своє справжнє місце в житті. Час, який минув, показав, що Володимир і Наталія в своєму рішенні не помилилися.

Піклування хлопцем взяв на себе стейт Ілліной. Федеральний Уряд запропонував Половчаків право азилу. Призначені опікуни: сестра Наталія, виявляють вірцеву увагу справі виховання Володимира. Володимир прекрасно вчиться в школі, у нього багато гарних і добрих друзів.

Наталія — 18 років, вона прийшла на окрему візу. Вона щаслива; батьки не вимагають від неї повернутися в СССР. Але доля Володимира загрожена! Департамент справедливості ЗСА дав згоду не ставити перепон насильному вивозу Володимира до СССР, якщо суд стейту Ілліной вирішить, що він повинен проживати з батьками. Дізнавшись про таке рішення, Володимир заявив, що ні за що в світі не повернеться в Советський Союз, і, якщо його

віддадуть батькам, то він себе убіє.

Я фахівець з питань советського законодавства, маю великий досвід праці у справах неповнолітніх у СССР, і уважаю своїм обов'язком нагадати в цій статті про деякі правові норми советського законодавства, які мають безпосереднє відношення до визначення долі Володимира і до того, які ускладнення можуть його чекати вразі його поверноту в Советський Союз.

І. Згідно з советським законом Володимир Половчак поповнив злочин, відмовляючись повернутися з-за кордону до СССР. Злочин визнається передбачений особливою частиною Кримінального Кодексу суспільно-небезпечний вчинок, що посягає на советський суспільний лад або державний устрій... а також інше посягання на соціалістичний правопорядок (Стаття 7 КК РСФСР). Відмова від поверноту з-за кордону до СССР кваліфікується статтею 64 КК РСФСР. — Зрада Батьківщини, як особливо небезпечний державний злочин. Відмова повернутися з-за кордону до СССР становить склад злочину — Зраду

Батьківщини, коли громадянин СССР, який вибув в установленому порядку на означений строк за межі СССР навмисно з політичних мотивів не повертається назад, не зважаючи на пропозицію про те відповідних органів влади.

Відповідальність згідно статті 64 КК РСФСР передбачена: Позбавлення свободи строком від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна і з засланням на строк від двох до п'яти років, або без заслання, або смертною карою з конфіскацією майна.

Кримінальний відповідальності підлягають особи, яким перед поповненням злочину сповнилося 16 років (стаття 10, КК РСФСР).

Якщо особа, яка сповнила суспільно-небезпечний вчинок, не досягла встановленого законом віку, матеріали справи передаються в комісію у справах неповнолітніх для застосування примусових заходів виховального характеру. Ці заходи не є кримінальною карою. Перелік примусових заходів виховного характеру визначений у ст. 63 КК РСФСР, у тому числі — також приміщення неповнолітнього в спеціальну лікувально-виховну установу.

(Продовження буде)

Микола М. Палій

ТЕОДОР КУРПІТА: ТАКИМ ВІН БУВ

Після розв'язання нашої Тернопільської гімназії (1930 року), моя, мабуть, сприятлива доля занесла мене до "співучого", як любив говорити Курпіта, Львова, до Малої Семінарії. На такі напружені часи, як тоді, це була справді велика "дошка рятунку" для таких, як я. Нарешті ми, розсіяні польською владою на чотири вітри, мали якесь прибіжище і нагоду докінчити нашу середню освіту. Але, пускаючись у "новий світ", мені не легко було розставатися зі своїм старим довіллям, приставати до нового оточення і знайомитися з новими гімназистами. Бо у кожного з них були свої бої та гіркі переживання. Так то, знайшовшись на новому місці, мене почали непокоїти настирливі думки: приймуть мене, оті нові ізгої, до себе? Стануть вони моїми друзями? Такі і подібні міркування мучили мене цілу весну 1931 року, докінчуючи в Семінарії VI класу. Але шастя хотіло, що моє нове оточення було мені приречене і я скоро знайшовся в ньому як у себе вдома. А коли осінню того самого року я вернувся вже до VII класу, моє перебування у Семінарії увінчалось ще іншим несподіваним успіхом: знайомством з Теодором Курпітою.

Було це, пам'ятаю, одного вересневого дня. Зачарований романтикою "Нашого Приятеля" (в якому я вже "друкувався" раніше), що містився на партері школи, я рішився зайти до канцелярії журналу "показатися" панам — чи отцям — редакторам. Раз у кімнату, я застав перед бюрокром скромного гостя, такого нашого семінариста, якого мені представили як Теодора Курпіта. Це був невеличкий хлопчина, з меткими очима, привітним і ширим поглядом, що так "пасували" до його розсміяного обличчя. Курпіта м'яко усміхнувся і своїм метким поглядом ніби додав від себе без вагання, "та я тебе знаю з першого побачення". Ну, коли так, то, "я тебе знаю, так, то, вигляду" додав я скоро. Але, чи тільки з вигляду? Чи не

пригадував я собі його з його поезій в газетах і журналах? Без сумніву, це той самий хлопчина, що сім років пізніше — вже більше задуманий і поважний — мав опікати над ту саму змістом, але часом уже нам трохи далішу і пропам'ятну осінь:

Тиха осінь, осінь тиши, смутку серця...
Хтось приставує і на серце тихо сперся...
Став мій смуток і складає в торбу снадок:
Синій вечір, чорні коси, зелень згадок...

То знову:

Прийшла вже осінь...
Світ — пуста...
Ліс — зимним золотом цітє...
І дзвонить вітром павутиння,
мов нерви сонлих антен.

Але наша перша зустріч на тому не скінчилася. Щобільше, ми так були здруженими, як призначені долею. Мабуть тому, що ми мали багато спільного до думання і до висказання тих думок якоюсь конкретною формою. Я тоді вже трохи "друкувався" в газеті "Неділя", тернопільських — "Чар-Зілля", "Сяйво", а Курпіта вже мав добре виврену марку поета. Щобільше, він мав добрі зв'язки з львівськими журналами в яких він "вирублявся" під наглядом старих майстрів пера. Це, очевидно, додатно відбилося на його літературній мові: вона стала доброю, чистою, гладкою і вишуканою. Високий і чесні атрибути для молодого людини!

Такі то осати, скромні ще на нашій силі, нас аж ніяк не заспокоювали. І ми почали обдумувати плани на майбутнє. Ще тої самої осені я помістив був в "Ділі" заклик в справі організації молодих літераторів. Скоро опісля почали напливати листи: Богдан І. Антонич, Я. Бохенський, Володимир Ковальчук-Калинів, його молодший брат Ів. Ковальчук, Лідія Туркевич, Ярослав Олійник, і другі. Так виросла організація літературно-мистецького об'єднання "Недед" — назву придумав Б. І. Антонич, — бо до нього прилучилися ще й деякі мистці із школи Новаківського. Т. Курпіта, що був більше ознайомлений з літературним світом Львова, взяв на себе

львину частину технічної праці гуртка. Завжди меткий, усміхнений, радий і підпримчивий, він допоміг нам поставити "Недед" на ноги. Так то, від пізньої осені до ранньої весни 1932 року наші сходили відбувалися в студії Новаківського, Академічному Домі, і приватно. Але, під кінець весни того самого року наші обставини нагло змінилися. Т. Курпіта залишив Львів, а я, дещо пізніше, виїхав до Риму. Ну, от перд нами стали нові шляхи і нові рішення. Зразу нас роз'єднали кордони, а потім ще й війна, яка поглибила між нами прірву.

Шастя, однак, хотіло, що скоро після війни ми знову себе віднайшли. Щобільше, в 1948 році Т. Курпіта займається виданням моєї першої збірки повістей з життя "Надіїні дні", до якої він додає добре обдумане вступне слово, слово про те, що нас єднає. Трохи пізніше, наспіла до мене, на мою велику радість, його третя збірка лірики "Вибране", в якій він виступає вже не тільки як зрілий і вироблений поет, але й як мислитель пережитого і передуманого:

З орайків туги, смутку і краси
створив Господь задушливо поета,
щоб плач і сміх по світі він носив
та ціль життя показував в сонетах.

А за нею прийшли ще "Карикатури з літератури". А там, ще одна перерва: люди почали опускати дівські табори і Т. Курпіта опинився у Чикаго. З його приїздом наші зв'язки знову поновлюються, знайомляться наші дружини і наші часті бесіди багатіють новими надіями. Переживаємо ще спільні радощі — літературна співпраця в "Українському Житті", якого він був редактором — і спільні особисті трагедії (смерть наших друзів).

В 1960-их роках Т. Курпіта "похвалився" нам своїм новим літературним здобутком: першими розділами великої, поважної і широкозасякненої поеми, "Полк слави". Пригадує ту пропам'ятну ніч: повне наснаги читання, тверду вимову слів, ритмічне скандування слів, нестримні жести рук, насичена життям уява... Понад двадцять листів машинопису, напочаток, твір заповівся монументальним. "Полк слави", говорив Т. Курпіта,

(Продовження на ст. 3)

Москва...

(Продовження зі стор. 2-ої)

для Советського Союзу, який змусив би до відкриття цілого ряду інших плянів і проєктів. Вмариш советських дивізій в Польщу стримав би наплив нових кредитів до СССР, унеможливив би принаймні на якийсь час закінчення нових торговельних і промислових контрактів тощо. А це все є потреби, без задоволення яких цілий СССР став би зовсім безпомічним.

Не меншою важкою була б справа господарської відбудови Польщі. Обурене населення Польщі не взяло б участі, принаймні у своїй більшості, в напруженій господарській відбудові Польщі. І тепер це не буде легко. Але після збройного наступу на Польщу це було б неможливо. Величезні борги Польщі супроти фінансових інституцій Заходу мають крім негативних ще й позитивний момент. А саме, силою того факту Польща пов'язана з Заходом тисячами різних видних і невидних ниток і, хоч як це негідно Москві, втратити їх було б ще негідніше.

Єдина можливість — чекати

Власне ті й подібні інші причини позбавили Москву можливості вибирати в польській ситуації. Вона мусіла вибрати тактику вибікування, тактику маневрів, розраховувати на польські помилки й виникнення для неї кращих умов для якогось радикального потягнення. Відкладення й вибікування — двосічне. Воно може породити кращі умови й створити можливість для силової інтервенції СССР у Польщі, але також воно може створити ще гіршу для нього ситуацію. Але вибору не було, треба було рідшитися на менше зло, а чи радше рахувати на шансу, що час буде працювати для нього. Але все вказує на те, що час працює проти нього і кожен день приносить йому гірші ускладнення й перетворює польську кризу в хронічну, яка, як кожна така криза, поволі поширюється по цілому організмі. Але навіть, якщо московські володарі не бачать, вибору вони не мали. Вони мусіли поступити так, як поступили.

Теодор Курпіта...

(Продовження зі стор. 2-ої)

„мусить стати епітетою мого життя, мого чину, поки житиме українське слово“... Із того читання пригадує: добірні, вишліфовані слова; гладкий і милозвучний ритм; чудова музика зворотів; чарівна гармонія звуків; м'яка, небесна романтика переплетена поставою одчайдушних героїв... І яка небесна гармонія строф! А в усьому ході дій і герців і мужніх героїських зударів заповідався нерівний, але певний речник героя слави.

На превеликий жаль, наш поет не докінчив своєї поеми-епосі. У розгари його плодотворного життя ми заприїмили його постійний фізичний занепад. Майже трагічна смерть його дружини, його фізичне заломлення і душевне пригноблення привели його до повільного занепаду. Т. Курпіта почав догартити. Але він ще мав велику охоту і запал прочитати вже набрані мої „Етсєтера“ і „Сентиментальну Україну“ і поділитися з мною своїми враженнями. Він любив людину і любив дорожити її успіхами. Він „не доїдав“ і „не досипав“ щоб тільки допомогти тим, хто просив його допомоги, хто цинив його поради і хто бажав собі його товариства.

Треба признати, що в періоді „чикагського перебування“ Т. Курпіта став багато „інакшим“: це вже не був цей початківць, що колись напивав свої крила, а вироблений, вишліфований і викінчений майстер твердого, гарного, милозвучного слова. Його поезія, що колись ще грайливо тремтіла полетом метелика, тепер стала повнотілою, суцільною, рівною і стійкою. А його меланхолійна лірика, завжди тепла і м'яка, стала ніби ще ніжнішою й чутливішою. Власне ця надзвичайно м'яка ніжність так і сіхне його найбільший (і останній) твір „Блакитні троянди“, в якому — в останній вже раз — його лірична музика сягає небесних висот:

Сиджу часами край вікна... Тремтить в вікні зоря — заплакана самотня — і чує серцем, що це плачеш ти, що темно все в твоїх у мене вікнах...

І, ніби на доказ, ще один приклад його ліричної краси:

Над містом місяць догартяє
І північ вибила давно...
Вся біла витита до краю,
Лиш темне це стоїть вино...

Так, Т. Курпіта це не тільки вишліфований поет. Т. Курпіта це поет, справжній поет, рідко небесної лірики. Яка шкода, що він відійшов від нас так скоро, так молодого.

Серпень 1981 р.

ОБ'ЯВА

ПРО ВІДЗНАЧЕННЯ 70-ЛІТТЯ ПЛАСТУ

Подаємо до відома, що 70-ліття Пласту під кличем „Пластова одність і братерство“ буде вродливо відзначено пластовими Зустрічами в Австралії, ЗСА та Європі.

Ювілейний рік розпочнеться Зустріччю в Австралії на пластовій оселі „Сокіл“ біля Мельбурну в дні від 24-го грудня 1981 р. до 3-го січня 1982 р. Господарем Зустрічі є Крайова Пластова Старшина в Австралії.

Центральна Пластова Ювілейна Зустріч ЮМПЗ-82 відбудеться в ЗСА на пластовій оселі „Вовча Тропа“ біля Іст Четгем, Н. Й. в часі від 14-го до 24-го серпня 1982 р. Господарем Зустрічі є Крайова Пластова Старшина в ЗСА.

Закінчення Ювілейного Року буде на пластовій Зустрічі в Європі літом 1983 р. Господарем Зустрічі буде Крайова Пластова Старшина в Німеччині. Точна дата і місце будуть подані згодом.

Участь у Зустрічах беруть всі пластові улади: УПН, УПЮ, УСР і УПС.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

СЛУХАЙТЕ РІДНІ АКОРДИ

УКРАЇНСЬКУ РАДІОПЕРЕДАЧУ
З РАДІОСТАНЦІЇ WROW — 1330 AM
З НЬО ЙОРКУ КОЖНОЇ НЕДІЛІ
о год. 5:30 по полудні

Вступайте в члени УНС

Площа
ФАРЧЕРС ГРОВ
Юньйон, Н. Дж.

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК
На медичні
Темі

Підарський довідник.

Книжка у твердій темній обкладинці з золотими буквами роботи мистця МИХ. МИХАЛЕВИЧА. 336 сторінок. Ціна 7.00 дол.

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Місця продажів: Нью-Джерсі — 50, Сент-Пол — 50, Сент-Пол — 50.

На Союзівці з успіхом...

(Продовження зі стор. 1)

Марія Душник, рекордсменка участі у всіх 26-ох турнірах. Вишівана-Кеннон перемогла Ліду Білоус (Союзівка) 6-2, 6-2, а Сидорак — Мирославу Богачевську (КЛК, Нью Йорк) у довгом трисетовому маратоні 6-1, 1-6, 7-5.

У групі сеньйорів, д-р Зенон Матківський („Ч. Січ“) здобув вдруге підрад чашу „Свободи“ і пропав м'ятний трофей д-ра Володимира Гука, перемігши, як і минулого року, хоч з більшими труднощами, п'ятикратного чемпіона Олександра Оліньця („Тризуб“ Філадельфія) вислідом 6-2, 6-7, 6-2. У півфіналах цієї групи д-р Матківський елімінував колишнього чемпіона Віктора Герлінського (КЛК, Нью Йорк) 6-1, 6-1, а Оліньця — Зенона Силика („Січ“) 6-2, 4-5, коли цей останній відступив від змагань з уваги на темну погоду.

Власне з уваги на цю погоду група молодших сеньйорів, в числі 21 найбільш шалого чоловіка група, була змушена перенести півфінали на понеділок рано, що зумовило довгий і виснажувачий фінал поміж Юрієм Савчаком („Тризуб“) і Олегом Богачевським (КЛК), який минулорічний чемпіон перерішив у свою користь у тригодинному маратоні 7-6, 3-6, 7-5. У півфіналах Савчак елімінував д-ра Ярослава Сидорак (Союзівка) 6-1, 6-2, а Богачевський Юрія Граба (КЛК) 6-1, 6-1.

Група старших сеньйорів (55 і вище) має в особі прикладного змагуну Бориса Кучинського („Ч. Січ“) нового чемпіона. Минулорічний і кількартний фіналіст в цьому та інших турнірах, цей симпатичний тенісист з дуже неортодоксальним стилем добився перемоги у фіналі над чемпіоном 1979 року, д-ром Петром Харуком (УТК) у виснажувачій трисетівці 6-4, 3-6, 6-3. У півфіналах цієї шестилітньої групи Кучинський переміг найстаршого віком і стажем змагуну, д-ра Ярослава Рожанковського (КЛК, Нью Йорк) вислідом 5-7, 6-0, 6-3, а д-р Харук минулорічний і кількартний чемпіон Константин Беня (КЛК Вашингтон) у такій же завзятій трисетівці 6-4, 0-6, 7-6.

Півфінальні і фінальні ігри у вісімлітній групі юнаків 18 років і нижче були майже точною реплікою таких же ігор у минулому році в групі 16 років і нижче. Степан Борисевич (УТК), минулорічний фіналіст, ревідикував свою програму до Дениса Чорнія (Союзівка) у фіналі півфіналовою перемогою 6-2, 3-6, 7-5, а відтак переміг старшого брата Дениса Корніла у фіналі вислідом 7-6, 6-3. Жертовною Корніла у другому півфіналі був Андріян Кутко („Тризуб“), який в цьому дні ніяк не міг віднайти своєї форми, програючи 6-2, 6-3.

Ерик Матківський („Ч. Січ“), якому щойно 12 років і який минулого року здобув примат групи, 14 років і нижче, добився перемоги в шестилітній групі юнаків 16 років і нижче. У фіналі Ерик переміг, як і минулого року, Михайла Гартлера вислідом 6-2, 3-6, 6-3. У півфіналах Матківський елімінував Олега Булу (Союзівка) 6-1, 6-0, а Гартлер — Марка Надбережного (КЛК, Нью Йорк) 6-4, 6-3.

У групі юнаків 14 років і нижче, в якій стартувало 7 змагунів, 11-річний Михайло Шиян (КЛК, Бостон) який минулого року здобув перше місце групи 12 років і нижче, закріпив за собою чергову перемогу, елімінувавши у півфіналі Євгена Оліньця („Тризуб“) 6-1, 6-1, а відтак у фіналі Андрія Сидорак (Союзівка) 6-1, 6-1. Сидорак добився до фіналів перемогою над Ігорем Над-

Еспанія з обуренням...

(Продовження зі стор. 1)

лося прийняти ноту до протоколу й відіслало советського шарже д'афер з нею назад до його амбасди. Після цього це саме міністерство видало своє оспівчення в цій справі, категорично відкидаючи спроби СССР мішатися у внутрішні справи Еспанії.

Теперішній демократичний уряд Еспанії уже не лише перевірив законність рішення, потрібні для приєднання Еспанії до НАТО, але й почав цілий ряд конкретних заходів. 21-го вересня цього року мінає взаємно-

линьського (КЛК, Ютика) 7-5, 6-2. Більшість ігор у цих двох групах з уваги на погану погоду проходили системою „про-сетів“.

Як і у минулих роках, в суботу по полудні перервано тенісові змагання для офіційного відкриття цих крайових першестів, в яких взяло участь 48 плаваків та 100 з усіх 118 оголошених тенісистів. Цього року, як уже інформовано, на Союзівці (Закінчення на стор. 4)

Вночі з 24-го на 25-го серпня 1981 року, відійшов у Вічність

бл. п.

АНДРІЙ Д. МАКСИМЕНКО

народжений 1884 р. в с. Карапши, Богуславського пов., на Київщині.

Покійний прибув до ЗСА в 1910 р., а від 1911 р. проживав на заході ЗСА, в околиці м. Спокою на своїй власній фермі.

В горю: син — ІПАРІОН з дружиною МІЛЕНОЮ; син — ФЕДІР з дружиною ДОРОТІЄЮ; дочка — ЕПСІ з родиною

У глибокому смутку, ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в середу, 2-го вересня 1981 р. по довгій недугі, на 61-му році життя, відійшов у Вічність, наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО І ДІДО

бл. п.

ГЕРОНІМ ШТОГРИН

народжений в ЧОРТКОВІ, Зах. Україна

ПАНАХИДА в п'ятницю, 4-го вересня 1981 р., о год. 8-й веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 E. Tabor Rd., Філадельфія, Па.

ПОХОРОН в суботу, 5-го вересня 1981 р., о год. 8:30 ранку, з того ж заведення до церкви Царя Христа, а після на цвинтар Факс Чейс, Па.

Горем прибиті:

дружина — ЮЛІЯ з дому АНТИПЕНКО; дочка — АННА АЛІФ з чоловіком ДІЯВІДОМ; внуки — КАРЛІ; син — ВОЛОДИМИР і дільна Родина в Україні

У безмежному смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що дня 20-го липня 1981 року упокоївся в Бозі

бл. п. Впр. о. декан

МИХАЙЛО ЮХНОВИЧ

на 82-му році життя і 52-му році священства і служби народів, парох Малої Плаучі і Глинни в Зборівщині і Великого Липини в Пришівщині, літописець Пришівської Землі.

ПОХОРОН відбувся дня 22-го липня 1981 р. з катедрального храму в Пришіві.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ

В глибокому смутку:

ЄВДОКІЯ ЗАЛУЦЬКА — сестра МИРОН ЗАЛУЦЬКИЙ — сестрині з дружиною ІРИНОЮ і дітьми: ЯРОСЛАВОМ, ІГОРЕМ, ЛІДІЄЮ

Субота, 19-го вересня 1981 року
год. 8:30 веч. —

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА

Виступ Танцювальних Ансамблів з Монреалю під кер. Петра Марунчака

Субота, 19-го вересня 1981 року на СОЮЗІВЦІ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Спеціальна програма і вибір „МИСС СОЮЗІВКИ“ на 1982 РІК

Зацікавлених у виборі, просимо зголошуватись на телефон Союзівки.

год. 10-та веч. —

ЗАБАВА

при звуках оркестри

СОЮЗІВКИ

Алік Худолій і Дорко Сенчишин

Велика хоподжена заля „Веселки“
Тел. Союзівки — (914) 626-5641

SOYUZIVKA, Kerkhonson, N.Y. 12446

зівку загостив Митрополит Стефан Сулик, який теж взяв участь у відкритті змагань та промовляв до учасників, уділяючи їм благословення. Після піднесення прапорів під звуки національних гімнів до змагань коротко промовляли ще інж. Роман Ракочий, ст., який закликав учасників однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять інж. Богдана (Даді) Рака, першого і довголітнього провідника і головного суддю тенісних змагань, голова КЛК Ярослав Рубель, а змагання офіційно відкрив головний президент УНСОЮЗу д-р Іван Флис. Крім нього, УНС репрезентували заступники головного президента Марія Душник і головний касир Уляна Дячук. Теж були присутні колишній головний президент УНСОЮЗу Йосип Лисогір, управитель Союзівки Володимир Квас, віцепрезидент УСЦАК Мирон Стебельський, провідник плавацьких змагань д-р Роман Слиж.

Турніром проводила комісія в складі: інж. Р. Ракочий, ст., головний суддя і провідник, інж. Ю. Савчак, З. Снілик, Я. Рубель і Юрій Петрикевич. Їм допомогли у переведенні змагань Орест Кизик та Ігор Сохан.

Пізно по полудні у понеділок, 7-го вересня, виснаженням грою, але задоволенням фіналістам вручили уфундовані УНСОЮЗОМ нагороди: М. Душник, інж. Р. Ракочий, І. Лисогір, Я. Рубель, В. Квас, д-р Михайло Снігурович, Ю. Савчак і З. Снілик. М. Душник теж вручила нею уфундовану нагороду за прикладну спортову поставу Романові Кизикові.

Після спущення прапорів під звуки національних гімнів, інж. Ракочий формально закрив ці першества.

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

У суботу, 5-го вересня 1981 року, о год. 11-й ранці на басейні Союзівки відбулися плавацькі змагання за першості Української Спортової Централі Америки і Канади за чашу УНСОЮЗу у дружинному точуванні та з нагоди УНСОЮЗу. У змаганнях взяло участь 48 плавацьких і плавацьких у чотирьох вікових групах юнаків і юначок у 15 індивідуальних конкурсах і трьох гінцях. У загальному дружинному точуванні перше місце і чашу УНСОЮЗу здобула збірна Пласту — 192 точки; друге місце — „Чорноморська Січ“ (80 точок), третє — КЛК (40 точок), четверте — Союзівка (4 точки).

Змаганнями проводила комісія у складі: Роман Слиж — провідник; Юрій Граб — головний суддя; Олесь Напора — секретар. Реєстрація — Христи Кушнір, Ірена Слиж. Судді — Марко Кришталевський, Богдан Яцив, голова КЛК Ярослав Рубель, пресовий референт УСЦАК-У Омельяна Твардовський та Ігор Сохан, представник Пласту.

Нагороди за перше, друге і третє місце та стяжки за четверте, п'яте й шосте місце вручив провідник змагань та плавацької ланки УСЦАК-У Р. Слиж. Чашу УНСОЮЗу переможній дружині Пласту вручив Владика Стефан Сулик. Індивідуальні нагороди вручили: головний президент УНСОЮЗу д-р І. Флис, заступники головного президента М. Душник, головний касир У. Дячук, управитель Союзівки В. Квас, голова УСЦАК-Схід М. Стебельський, Йосип Лисогір, д-р Михайло Снігурович та члени проводу і комісії змагань.

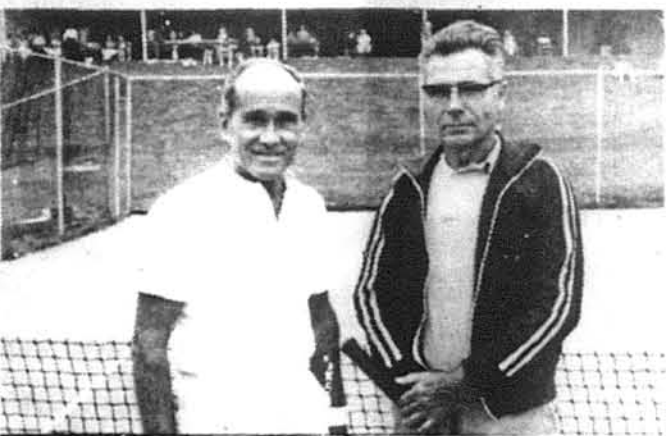
Переможцями в окремих конкурсах були: хлопці (8-10 років, 25 метрів довільним стилем): Роман Якубович (Пласт, Олбані); Андрій Журавель („Чорноморська Січ“); Юрко Граб (КЛК). Хлопці (8-10 років, 50 метрів довільним стилем) — Юрко Граб (КЛК). Хлопці (8-10 років, 25 метрів горілиць): Роман Якубович (Пласт, Олбані); Андрій Журавель („Ч. Січ“). Хлопці (8-10 років, 25 метрів грудним стилем): Роман Якубович (Пласт, Олбані); Юрко Граб (КЛК); Андрій Журавель („Ч. Січ“). Хлопці (11-12 років, 25 метрів довільним стилем): Григорій Кушнір (Пласт, Джерзі Сіті); Іван Білон (КЛК); Орест Лебедович (Пласт, Кергонсон). Хлопці (11-12 років, 50 метрів довільним

На Союзівці з успіхом...

(Закінчення зі стор. 3)

Переможець в групі сеньйорів 45 років і вище д-р Зенон Матківський (справа) і фіналіст Олександр Олинець.

Фіналісти у групі сеньйорів 55 років і вище: переможець Борис Кучинський (справа) і д-р Петро Харук.

Ярослав Рубель вручає нагороду Тамарі Вишиваній-Кеннон, чемпіонці групи жінок 35 років і вище.

Чемпіонка старшої групи юначок Оленка Матківська (друга зліва) і фіналістка Тая Савчак одержали нагороди від Володимира Кваса і Зенона Снілика.

Чемпіонка молодшої групи юначок Ліда Савчак (друга справа) одержала нагороду від д-ра Михайла Снігуровича, а фіналістка Дана Герлинська від Юрія Савчака.

стилем): Григорій Кушнір (Пласт, Джерзі Сіті); Дам'ян Гондзі („Ч. Січ“); Ярко Твардовський („Ч. Січ“). Хлопці (11-12 років, 25 метрів горілиць): Юрко Зінич (Пласт, Нью Гейвен); Іван Білон (КЛК); Орест Лебедович (Пласт, Кергонсон). Хлопці (11-12 років, 25 метрів грудним стилем, рекорд): Григорій Кушнір (Пласт, Джерзі Сіті); Іван Білон (КЛК); Орест Лебедович (Пласт, Кергонсон). Хлопці (13-14 ро-

ків, 50 метрів горілиць): Іван Шматолоха (Пласт, Нью Йорк); Євген Сторожинський (Пласт, Клівленд); Роман Ратич (Пласт, Нью Бранзвік). Хлопці (13-14 років, 100 метрів змішним стилем): Марко Якубович (Пласт, Олбані); Євген Сторожинський (Пласт, Клівленд). Хлопці (13-14 років, 4x50 метрів, гінці довільним стилем): Марко Якубович (Пласт, Олбані); Євген Сторожинський (Пласт, Клівленд). Юнаки (15 років і старші, 100 метрів довільним стилем, рекорд): Марко Слиж („Ч. Січ“); Ігор Пономаренко („Ч. Січ“); Юнаки (15 років і старші, 50 метрів горілиць): Маркіян Ковалюк („Ч. Січ“); Віктор Каздоба („Ч. Січ“); Юнаки (15 років і старші, 50 метрів грудним стилем): Маркіян Ковалюк („Ч. Січ“); Ігор Пономаренко („Ч. Січ“); Юнаки (15 років і старші, 100 метрів довільним стилем, рекорд): Марко Слиж („Ч. Січ“); Маркіян Ковалюк („Ч. Січ“); Віктор Каздоба („Ч. Січ“); Юнаки (15 років і старші, 4x50 метрів, гінці змішним стилем, рекорд): „Чорноморська Січ“; Марко Слиж, Ігор Пономаренко, Віктор Каздоба, Маркіян Ковалюк. Дівчата (8-10 років, 25 метрів довільним стилем): Маруся Кушнір (Пласт, Джерзі Сіті); Ліля Гордиська (Пласт, Джерзі Сіті); Галія Ратич (Пласт, Нью Бранзвік). Дівчата (8-10 років, 50 метрів довільним стилем): Маруся Кушнір (Пласт, Джерзі Сіті); Ліля Гордиська (Пласт, Джерзі Сіті); Ліса Шматолоха

Степан Борисевич (справа) переміг у фіналі групи юнаків 18 років і нижче Корнила Чорнія.

Ерик Матківський, переможець (зліва) і Майк Гартлер, фіналіст, у групі юнаків 16 років і нижче.

Михайло Шиян, мол. (справа) здобув перше місце в групі юнаків 14 років і нижче перемогою у фіналі над Андрієм Сидором.

Організатори і учасники 25-их плавацьких змагань.

Марія Душник вручає нею уфундовану нагороду за спортову поставу Романові Кизикові.

ків, 50 метрів горілиць): Іван Шматолоха (Пласт, Нью Йорк); Євген Сторожинський (Пласт, Клівленд); Роман Ратич (Пласт, Нью Бранзвік). Хлопці (13-14 років, 100 метрів змішним стилем): Марко Якубович (Пласт, Олбані); Євген Сторожинський (Пласт, Клівленд). Хлопці (13-14 років, 4x50 метрів, гінці довільним стилем): Марко Якубович (Пласт, Олбані); Євген Сторожинський (Пласт, Клівленд). Юнаки (15 років і старші, 100 метрів довільним стилем, рекорд): Марко Слиж („Ч. Січ“); Ігор Пономаренко („Ч. Січ“); Юнаки (15 років і старші, 50 метрів горілиць): Маркіян Ковалюк („Ч. Січ“); Віктор Каздоба („Ч. Січ“); Юнаки (15 років і старші, 50 метрів грудним стилем): Маркіян Ковалюк („Ч. Січ“); Ігор Пономаренко („Ч. Січ“); Юнаки (15 років і старші, 100 метрів довільним стилем, рекорд): Марко Слиж („Ч. Січ“); Маркіян Ковалюк („Ч. Січ“); Віктор Каздоба („Ч. Січ“); Юнаки (15 років і старші, 4x50 метрів, гінці змішним стилем, рекорд): „Чорноморська Січ“; Марко Слиж, Ігор Пономаренко, Віктор Каздоба, Маркіян Ковалюк. Дівчата (8-10 років, 25 метрів довільним стилем): Маруся Кушнір (Пласт, Джерзі Сіті); Ліля Гордиська (Пласт, Джерзі Сіті); Галія Ратич (Пласт, Нью Бранзвік). Дівчата (8-10 років, 50 метрів довільним стилем): Маруся Кушнір (Пласт, Джерзі Сіті); Ліля Гордиська (Пласт, Джерзі Сіті); Ліса Шматолоха

(Пласт, Нью Йорк). Дівчата (8-10 років, 25 метрів горілиць): Ліса Шматолоха (Пласт, Нью Йорк). Дівчата (8-10 років, 25 метрів грудним стилем): Маруся Кушнір (Пласт, Джерзі Сіті); Галія Ратич (Пласт, Нью Бранзвік); Ліса Шматолоха (Пласт, Нью Йорк). Дівчата (8-10 років, 4x25 метрів, гінці довільним стилем): Пласт — рекорд: Ліса Шматолоха, Галія Ратич, Ліля Гордиська, Маруся Кушнір. Дівчата (11-12 років, 25 метрів довільним стилем): Катріна Гронь (Пласт, Гартфорд); Наталка Дармограй (Пласт, Пассейк); Соня Могуца (Пласт, Пассейк). Дівчата (11-12 років, 50 метрів довільним стилем): Катріна Гронь (Пласт, Гартфорд); Соня Могуца (Пласт, Пассейк); Христи Ратич (Пласт, Нью Бранзвік). Дівчата (11-12 років, 25 метрів горілиць): Наталка Дармограй (Пласт, Пассейк); Мая Гаук („Ч. Січ“). Дівчата (11-12 років, 25 метрів грудним стилем): Катріна Гронь (Пласт, Гартфорд); Христи Ратич (Пласт, Нью Бранзвік). Юначки (13-14 років, 50 метрів довільним стилем, рекорд): Рома Кушнір (Пласт, Нью Йорк); Тамара Могуца (Пласт, Пассейк); Каріна Романелі (Союзівка). Юначки (13-14 років, 50 метрів горілиць): Рома Кушнір (Пласт, Нью Йорк). Юначки (13-14 років, 50 метрів, грудним стилем, рекорд): Рома Кушнір (Пласт, Нью Йорк). Юначки (13-14 років, 4x50 гінці довільним стилем): Пласт — Тамара Могуца, Рома Кушнір, Надя Ратич, Христи Ратич. Юначки (15 років і старші, 50 метрів довільним стилем): Анна Білон (КЛК); Галія Клим („Ч. Січ“). Юначки (15 років і старші, 100 метрів довільним стилем, рекорд): Аліна Каздоба („Ч. Січ“). Юначки (15 років і старші, 50 метрів горілиць): Аліна Каздоба („Ч. Січ“). Юначки (15 років і старші, 50 метрів грудним стилем): Катя Білон (КЛК). Юначки (15 років і старші, метелик): Наталія Білон (КЛК); Аня Білон (КЛК). Юначки (15 років і старші, 100 метрів змішним стилем, рекорд): Катя Білон (КЛК). Юначки (15 років і старші, 4x50 метрів, гінці змішним стилем, рекорд): КЛК — Катя Білон, Аня Білон, Наталія Білон; Рома Кушнір (Пласт).

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- ЧИ КОРАБЛЕМ

всюди і завжди коронить Вас

**акцидентова
грамота
УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО
СОЮЗУ!**

HELP WANTED

SIPCO OIL LTD., 83 Six Point Rd. Toronto, Ont., Canada M2Z 2X3 requires Ukrainian-English speaking for the following:
1. — Customer service, telephone answering and general office duties
2. — Credit and collection
Interested applicants please call or write:
MR. KOMOROWSKY —
(416) 232-2262

REAL ESTATE

ФЛґОРИДА, В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ НА ПРОДАЖ

- 10 акрів площа, на шалінг центрі, при головній дорозі, міська вода і каналізація, готова до будови крамниць, офісів „Ліс ор Селі“
- 7 акрів, на спільні дома „апартаменти“, коло церкви і залі, близько крамниць, шпінатю, парку та мінерального, джерельного озера
- Збудуємо спільні дома, для тих, хто хотіли б жити в Українському селі, між своїми людьми. Початкова ціна від 27,750 дол. Приймаємо згопошення.
- Новий дім, 2 спальні, 1 пазнички, покій, ідальня, кухня, веранда та гараж, мурований, 38,500 дол.
- Новий, мурований, на дві родини, 74,950 дол.

ПАРУ ХВИЛИН ВІД УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА

Відкриваємо нову парцеляцію, одиниць площ („лос“), в помаранчевій сади, дуже гарній околиці, в сусідстві „гольф“ парку, з гарним краєвидом хат, садів і озер, це одна з найвищих околиць Флориди, близько центральної академічної школи, тільки 5 хвилин до мінеральної купельової води „Мінерал Спрінг“, з вільним вступом, початкова ціна від 3,950 дол., 500 дол. готівки, решту на сплату на 10% річно, маємо тільки 48 площ

7. 7 кімнат, 2 пазнички, мурована хата, 1/2 акра землі, в сусідстві гарної дільниці, ціна 42,500 дол.

Sunnyland Realty
855 N. Park Avenue
Apopka, Florida 32703
Phone: (305) 886-3060
STEPHEN KOWALCHUK
Realtor

A. E. SMAL & Co.
REAL ESTATE & INSURANCE
1733 Springfield Avenue
Maplewood, N.J. 07040
(201) 761-7500

Приймає всі види забезпечення, зокрема: на особові і вантажні авта та мотоцикли, від вогню, від відповідальності і бонди, на життя і акцидентові поліси

Продає і приймає на продаж нерухомість в Мейсвуді, Ірвінгтоні та всіх доколичних місцевостях

**Вступайте
в члени
УНСОЮЗУ!**

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN
NEW YORK і ОКОЛИЦІХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуговує ЦИРА і ЧЕСНА
our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Бавнді
Брукліні і перенесенням тіл-
них Останків з різних країн
світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222